

Summering 2025 - förstärkt lokal samverkan för nära vård, Region Jönköpings län och länets kommuner

I strategidokumentet *Tillsammans för ett bra liv för alla - Gemensam plan i region och länets kommuner 2025-2027*¹ tydliggörs den gemensamma viljeriktningen: att Region Jönköpings län, tillsammans med länets kommuner, ska vara den bästa platsen att leva på.

Utvecklingsarbete och gemensamma överenskommelser ska ge verksamheter och medarbetare goda förutsättningar för sömlösa, personcentrerade arbetssätt och stärkt samverkan, med invånarnas behov i centrum.

Förstärkt lokal samverkan är ett utvecklingsarbete beslutat i ReKo och är ett konkret exempel på hur den gemensamma planen omsätts i praktiken. Genom att vidareutveckla personcentrerade arbetssätt, förbättra kontinuiteten och stärka samordningen mellan huvudmännen skapas bättre förutsättningar för en sammanhållen vård och omsorg – för Esthers bästa.

Arbetet vilar på tre gemensamma enkla regler.

1. *Vad är bäst för Esther?*
2. *Ta ansvar för mitt steg och underlätta för steget före och efter*
3. *Vi gör det tillsammans*

I denna summering sammanfattas genomförda aktiviteter under 2025 samt resultat på länsnivå. Den lyfter även centrala lärdomar och insikter från arbetet samt pekar på inriktningen för det fortsatta utvecklingsarbetet under 2026.

Länsövergripande call-in inom förstärkt lokal samverkan

Under 2025 genomfördes länsövergripande digitala call-in-träffar samt en workshop inom ramen för arbetet med förstärkt lokal samverkan. Syftet var att stödja den lokala mesonivån i gemensamt lärande, utveckling av arbetssätt och stärkt samverkan, samt att skapa bättre förutsättningar för medarbetare närmast invånaren – Esther.

Call-in våren 2025

Under våren 2025 genomfördes tre digitala call-in-träffar med fokus på centrala aspekter av samverkan och sammanhållen vård. Följande teman behandlades:

- Samordning av vård och omsorg när Esther vårdas i hemmet
- Utskrivningsprocessen
- Metoder för att stödja personcentrering, såsom samordnad individuell plan (SIP), fasta vårdkontakter och dokumenterad överenskommelse

Call-in hösten 2025

Under hösten genomfördes fyra digitala call-in-träffar med fokus på att stärka strukturer för gemensamt lärande och utveckling på mesonivå samt att stödja lokala ledningsforum i deras samverkansarbete.

Samtalen utgick från gemensamma vägledande frågor:

¹ [Tillsammans för ett bra liv för alla, Gemensam plan – region och länets kommuner 2025-2027](#)

- Hur säkerställer vi att det som görs blir bäst för Esther?
- Vad visar våra resultat, och vilka områden behöver förbättras?
- Hur har andra arbetat, och hur kan vi inspireras av goda exempel?

Teman under hösten 2025:

- Uppstart och organisering – nulägesanalys, skattning av samverkan och etablering av gemensamma arbetssätt.
- Mätningar för lärande och utveckling – hur data, mätmetoder och förbättringspsykologi kan användas för att driva gemensamt utvecklingsarbete.
- Goda exempel och arbetssätt – erfarenhetsutbyte med perspektiv från både meso- och mikronivå.
- Effekter för Esther – invånares upplevelser av samverkan samt konkreta exempel från lokala verksamheter.

Deltagande och arbetssätt

Antalet deltagare varierade mellan 10 och 35 personer per tillfälle. Samtliga tre länsdelar var representerade, liksom företrädare från länets vårdcentraler och samtliga 13 kommuner.

Som stöd i arbetet användes en gemensam digital Dashboard². Den fungerade som underlag för dialog, lärande och uppföljning och utgick från deltagarnas behov. Detta bidrog till att stärka det lokala arbetet med datadriven uppföljning, analys och gemensam planering.

Workshop 26 maj 2025

I maj 2025 genomfördes en länsövergripande workshop där samtliga chefer och deltagare i lokala ledningsmöten för vårdcentraler och kommuner bjöds in.

Syftet var att ge inspiration och konkret stöd för nästa steg i det lokala arbetet med förstärkt lokal samverkan – med Esthers bästa som gemensam utgångspunkt.

Workshopen innehöll bland annat:

- Medverkan från konsultbolaget Governo, som presenterade resultat från en nationell rapport om Uppföljning för en Nära vård³, framtagen på uppdrag av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Socialstyrelsen.
- Redovisning av resultat från en enkät om arbetet med förstärkt lokal samverkan samt medicinsk samverkan och läkaruppdrag i ordinärt och särskilt boende.

Fokus låg på uppföljning av förstärkt lokal samverkan genom självskattning och enkätresultat kopplade till avtalet om läkaruppdrag och medicinsk samverkan. Deltagarna arbetade gemensamt med att analysera sina resultat och identifiera nästa steg i det lokala utvecklingsarbetet.

Förutsättningar

Lokal kontaktperson

Rollen som kontaktperson i det lokala arbetet vidareutvecklades under 2025 i syfte att stärka kontinuiteten i dialogen och säkerställa en effektiv informationsöverföring mellan stödteamets coach och den lokala chefsgruppen.

² [Dashboard](#)

³ [Uppföljning för en Nära vård](#)

Kontaktpersonen utsågs lokalt av vårdcentral och den kommunala hälso- och sjukvården och fungerade som en länk mellan den lokala samverkan och det övergripande stödteamet. Rollen innefattade även att föra vidare dialog och återkoppling till den gemensamma lokala ledningsnivån (mesonivån).

Länsövergripande stödteam

Under 2025 fanns fortsatt ett länsövergripande stödteam, tabell 1, bestående av coacher som resurs för det lokala samverkansarbetet. Stödteamet fungerade som coacher i lokala mötesforum, samordnande breddinförande och spridning av stöd arbetssätt samt gav stöd i användningen av verktyg och dashboard.

Coacherna genomförde veckovisa avstämningar under året för att säkerställa kvalitet, lärande och en samordnad utveckling.

Namn	Arbetsplats
Maria Johansson	Qulturum
Gunnel Baazius	Kommunal utveckling
Marina Sumanosova	Qulturum
Ulrika Stefansson	Primärvård och rehabilitering
Helena Blom Håkansson	Kommunal utveckling
Pernilla Sandqvist	Qulturum
Anneli Forsgren	Kommunal utveckling

Tabell 1 Personer i länsövergripande stödteam, inom uppdraget förstärkt lokal samverkan

Medverkan i olika forum

Under 2025 presenterades arbetet med förstärkt lokal samverkan i flera nationella och regionala forum, tabell 2. Syftet var att sprida erfarenheter, skapa dialog och synliggöra lärdomar från det pågående utvecklingsarbetet.

Forum	Syfte
ReKo	Redovisning av arbetet 2024 samt koppling till ReKos uppdrag om gemensamma läraaktiviteter.
Framtidsdagen, Nära vård SKR	Fördjupningsspår om förstärkt lokal samverkan – gemensam uppföljning mellan kommun och region, baserat på masteruppsats och visning av dashboard.
Mötesforum Nära vård, SKR	Deltagande i programmet med fokus på erfarenhetsutbyte och utvecklingsarbete.
Länsgemensam ledning i samverkan, Kalmar	Inbjudan med fokus på omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte.
Mötesdag presidier	Presentation för kommunpolitiker inom ramen för programmet.
Konferens FoU Välfärd	Konferens med temat kunskapsbaserad uppföljning, reflektion och lärande.
Hälsöghögskolan, slutseminarier Masterutbildning Jönköping Academy	Redovisning av genomfört förbättringsarbete och intervjustudie.
Hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp	Redovisning av pågående arbete och resultat.
Utvecklingskraft	Flera av postrar från utvecklingsarbeten genomförda inom Förstärkt lokal samverkan
Primärvårdsforum	Information om arbetet med förstärkt lokal samverkan samt fördjupning kring resultaten i dashboarden.

Tabell 2 Olika forum där förstärkt lokal samverkan har uppmärksamats

Stödsida Folkhälsa- och sjukvårdwebben

Som stöd för den lokala samverkan finns samlat material på Folkhälsa-och sjukvårdwebben⁴. Stödsidan utvecklades för att vara lättillgänglig och användarvänlig samt fungera som ett praktiskt stöd.

Innehållet på sidan utvecklades i nära dialog med aktörer inom den lokala samverkan för att möta faktiska behov i verksamheterna. Sidan kommunicerades löpande vid samtliga länsövergripande call-in samt i coachande samtal.

Under 2025 tillkom flera nya stödresurser och befintligt material uppdaterades. Checklista vidareutvecklades för att stödja användning av dashboarden.

Sammantaget utgjorde stödsidan ett samlat och levande stöd för förstärkt lokal samverkan och bidrog till att skapa en gemensam struktur och riktning.

Fortsatt utveckling av gemensam dashboard

Intresset för dashboarden ökade under 2025, och den vidareutvecklades med fler indikatorer, funktioner och filtreringsmöjligheter baserat på användarnas behov och input. De nya filtreringsmöjligheterna möjliggjorde fler jämförelser mellan målgrupper, åldrar och geografiska områden, inklusive jämförelser mellan kommuner per 1000 invånare.

⁴ [Kommunsamverkan-Folkhälsa och sjukvård](#)

Ett omfattande arbete genomfördes för att kunna leverera relevanta data, bl.a. genom skapande av rapporter i Diver (Cosmic), såsom rapporter om mångbesökare på akutmottagningar. Detta möjliggjorde analys även på individnivå.

Under året tillkom även ett nytt område: användning av antibiotika (Strama), vilket stärkte möjligheten att följa upp och utveckla verksamheten utifrån både kvalitet och patientsäkerhet.

Omvärldsbevakning

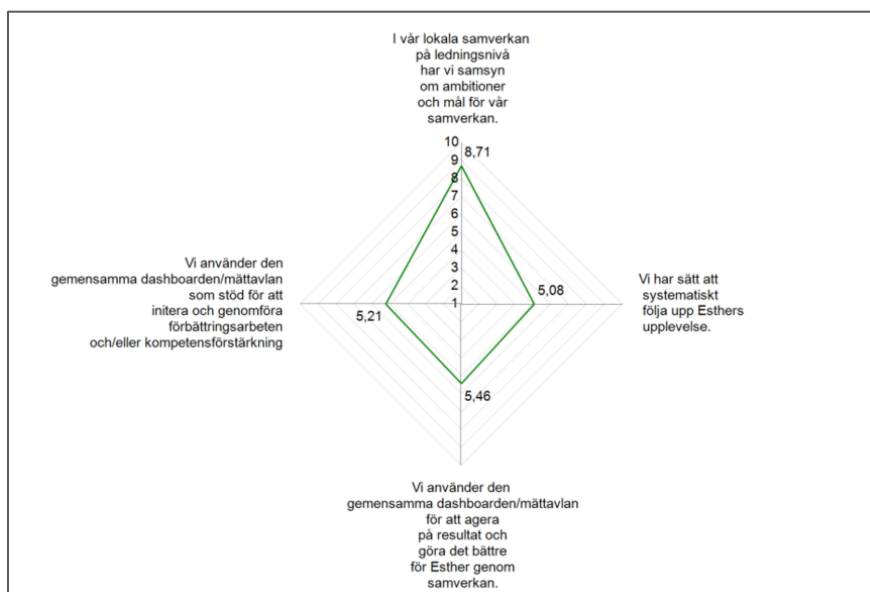
Nationellt finns ett växande antal utvärderingar av utvecklingen mot nära vård, där primärvården fungerar som nav. Exempel finns från Västra Götalandsregionen, Region Uppsala och Region Örebro län. Dessa utvärderingar ger värdefulla lärdomar om vilka effekter som uppnås när arbetssätt ställs om mot mer personcentrerade och sammanhållna former i samverkan.

Det nationella intresset för arbetet förstärkt lokal samverkan är stort, och det unika som lyfts fram är tillgången till data över den gemensamma målgruppen - patienter med insatser från både kommun och vårdcentral - i nära nog realtid. Tillgång till sådan data över gemensamma resultat ger stor potential för ökad kvalitet, resurseffektivitet samt personcentrerad och samordnad vård.

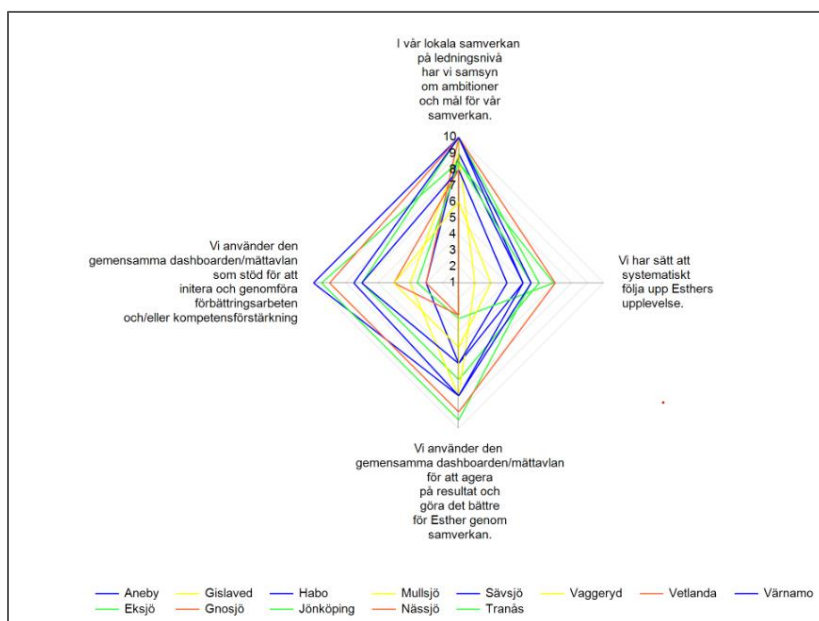
Resultat länsnivå

Resultatet för samverkan på ledningsnivå, i uppföljningen av avtal om Medicinsk samverkan och läkaruppdrag, visar fortsatt lokal variation för den lokala samverkan, figur 1-2. Samtidigt finns en bred samsyn kring ambitioner och mål för den lokala samverkan. Flertalet har satt sina arbetsformer, inklusive deltagare, frekvens, agenda och årshjul samt identifierat fungerade kommunikationsvägar.

Det område som skattas lägst av de som svarat på enkäten är området ”Vi har satt att systematiskt följa upp Esthers upplevelse” (se figur 1 och 2) Det indikerar att området har stor utvecklingspotential. Användningen av dashboarden som stöd för gemensamt lärande kring gemensamma resultat uppvisar stor variation, och ännu större skillnader ses i hur kommuner och vårdcentraler bedömer sin progression i själva ”görandet”, utifrån de gemensamma resultaten.

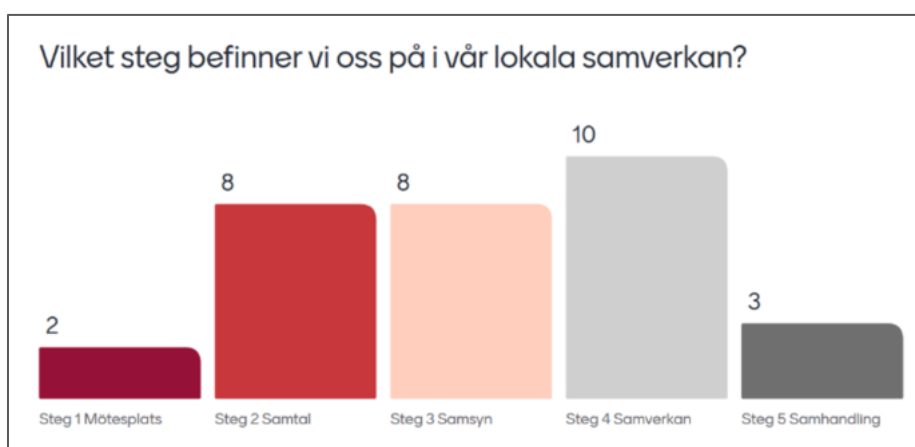

Figur 1 Genomsnittligt resultat för självskattningar om samverkan på ledningsnivå, förstärkt lokal samverkan

Figur 2 Resultat/geografisk kommun för samverkan på ledningsnivå, förstärkt lokal samverkan

Resultat av skattningen enligt samverkanstrappan vid workshop i maj 2025 visar en tydlig spridning i hur kommun och vårdcentral upplever sin lokala samverkan, figur 3. Figur 4 illustrerar slutsatserna från workshopen i maj 2025.

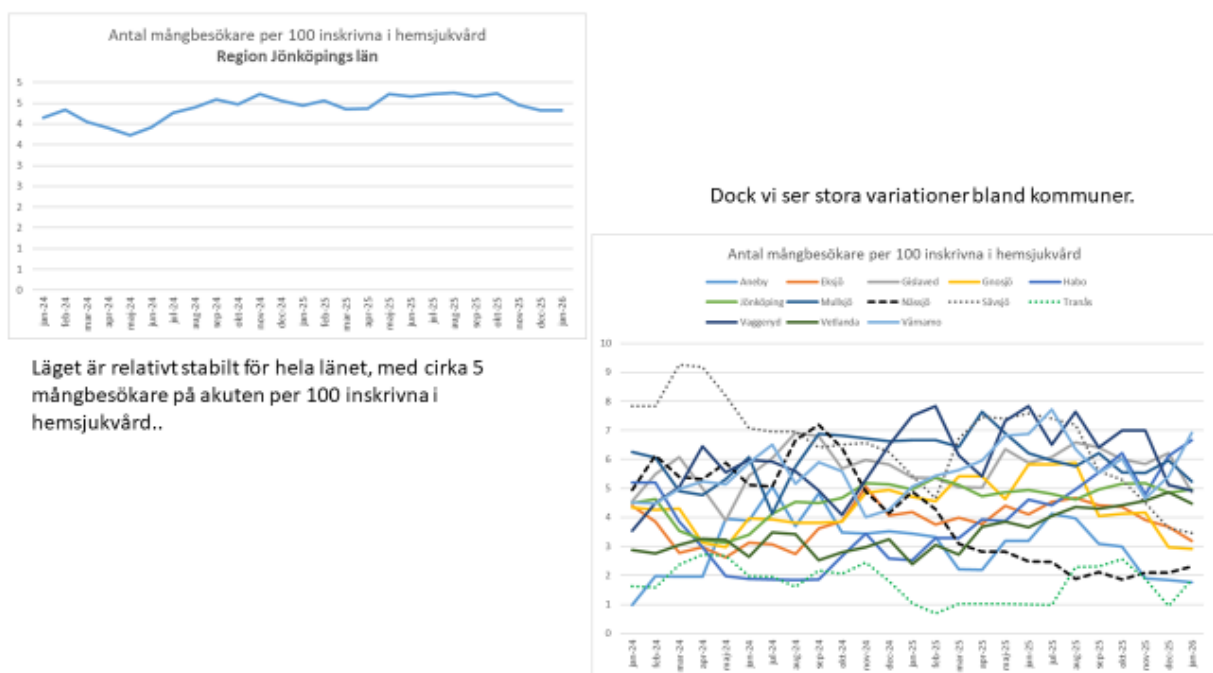
Figur 3 Resultat Samverkanstrappan, modell som illustrerar olika nivåer av samverkan mellan organisationer, utvecklad av Arne Eriksson

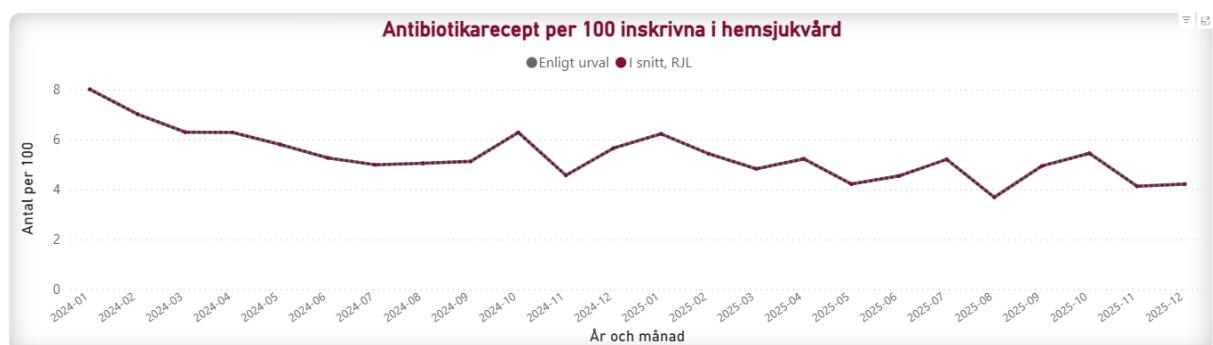
Figur 4 Samlad slutsats

Dashboarden har fortsatt att vidareutvecklas under 2025. Nedan visas exempel på resultat från dashboarden, figur 5-6, avseende antal mångbesökare per 100 inskrivna i hemsjukvård (härefter kallat hälso- och sjukvård i hemmet, vilket är nationella termen som ska användas) och antibiotikarecept. Läget är relativt stabilt för hela länet, med cirka 5 mångbesökare på akuten per 100 inskrivna i hälso- och sjukvård i hemmet. Generellt ses en minskning av antibiotikaanvändning för inskrivna i hälso- och sjukvård i hemmet.

Den gemensamma datan gör det möjligt att lokalt följa upp och utveckla arbetet, samt ger gemensam kunskap om lokal förmåga att erbjuda en samordnad vård med Esthers behov i fokus. Lärandet som sker i samtalen och analysen av datan leder till initiering av förbättringsarbeten i samverkan. På så sätt finns samband mellan att gemensamt samtala om sina resultat och data, till att forma ett utvecklingsarbete, testa, förfinas och införa nya arbetssätt.

Figur 5 Resultat för antal mångbesökare per 100 inskrivna i hälso- och sjukvård i hemmet från dashboard, förstärkt lokal samverkan

Figur 6 Resultat för antibiotikarecept per 100 inskrivna i hälso- och sjukvård i hemmet från dashboard, förstärkt lokal samverkan

Se bilaga för en översikt över dashboardens indikatorer och de gemensamma resultaten som utgör underlag för det lokala, gemensamma lärandet.

Samlad slutsats

Vid uppföljningen 2025 av Läkaruppdrag och medicinsk samverkan mellan vårdcentraler och kommunal hälso- och sjukvård, både i ordinärt och särskilt boende, framträder tydliga skillnader i systematik och upplevt resultat.

Särskilt boende:

Här ses en högre grad av systematik och högre skattningar på hur arbetet upplevs fungera. Utmaningar som lyfts är att den tid som avsätts för målgruppen ofta upplevs som otillräcklig, samt att medicinska bedömningar utöver utlagd mottagning är svåra för parterna att genomföra.

Ordinärt boende:

Skattningarna är lägre och variationen i resultat är större. Särskilt oplanerad vård, såsom hembesök, anses svår att genomföra. Många forum har dock arbetat med systematiska rutiner vid inskrivning i hälso- och sjukvård i hemmet samt säkring av dialog vid in- och utskrivning. Exempel finns på förbättringsarbeten med gemensamt hembesök i samband med inskrivning i hälso- och sjukvård i hemmet.

Förbättringsområden och framsteg:

- Kontinuitet och samordning har stärkts, exempelvis genom arbete med plan för vård och behandling, handlingsplan vid försämring samt läkemedelsjustering och uppföljning.
- Ett återkommande önskemål är länsövergripande stöd, såsom utbildningar, vilket särskilt efterfrågas av mindre vårdcentraler och kommuner.
- Sammanfattningsvis visar uppföljningen att det finns goda exempel på systematiskt arbete, men även områden med behov av förstärkning – framförallt i ordinärt boende och vid oplanerad vård. Länsövergripande stöd och utbildning bedöms som viktiga förutsättningar för fortsatt utveckling.

Lärande, insikter och fortsättning

Masteruppsats

Masteruppsats med titeln ”En personcentrerad och samordnad primärvård för Esther genom att lära, leda och följa upp resultat - En studie av chefers och ledningsfunktioners uppfattningar om strukturerade mötesforum för datadrivet interorganisatoriskt lärande”⁵ publicerades juni 2025.

Förutom att följa resultaten av mått som enligt tidigare vetenskaplig litteratur speglar personcentrering och samordnad vård och införande av strukturerad agenda så genomfördes tio semistrukturerade intervjuer med deltagare och lokala forum. Fem intervjuer med deltagare från vårdcentraler och fem från kommunal hälso- och sjukvård.

Resultaten visade att tillgång till data och strukturerad agenda med årshjul för sitt gemensamma arbete har potential för ökad kvalitet och resurseffektivitet, vilket är centrala mål inom personcentrerad och samordnad vård. Det framkom behov av fortsatt spridning, lärande och ett hållbart införandestöd. Ett interorganisatoriskt uppföljningssystem med både kvalitativa (såsom Esthers upplevelse/patientenkät) och kvantitativa mått efterfrågas, för att stödja lärande på mikro-, meso- som makronivå. Uppsatsen ger insikter om hur regional och kommunal primärvård kan utveckla uppföljningssystem som stödjer interorganisatoriskt lärande.

⁵ <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1974229/FULLTEXT01.pdf>

Intervjustudien belyser ledarskapets utmaningar och behov av anpassat införandestöd där uppföljningssystem omfattar systemsyn i vårdens mikro-, meso- och makronivåer. Att i samverkan utgå från en gemensam behovsbild hos målgrupper, därifrån arbeta i samverkan som verkliga team i kombination med uppföljning av resultat utifrån behoven av samordnad och personcentrerad vård ger förutsättningar att rikta tjänster utifrån den behovsbilden. Uppföljningsindikatorer om patienternas erfarenheter av vården behöver utvecklas. Deltagande chefer och MAS som intervjuades såg tillgång till resultat för en gemensam målgrupp där värdet för patienterna visualiseras som en stark drivkraft till förbättringsarbeten. Att värdeskapande för andra är ett kraftfullt medel som förstärker lärandet bekräftas av forskning.

Ett långsiktigt stöd för interorganisatorisk lärande uppföljning och stöd i förbättringsmetodik där ledning och medarbetare ges förutsättningar att gemensamt följa upp och utveckla sitt arbete är centralt för att ge samverkande vård- och omsorgsgivare gemensam kunskap om deras förmåga att ge en samordnad vård utifrån personens fokus.

Insikter och fortsättning

Det finns ett tydligt behov av att utveckla **uppföljningssystem som stödjer interorganisatoriskt lärande** och därmed driver förbättringsarbete. I Jönköpings län/regionen har vi kunnat möjliggöra att aktörer på flera organisationsnivåer får tillgång till data som visar resultat för personer med insatser både från kommunal primärvård och vårdcentral. Såvitt vi känner till finns ingen annan samverkansgruppering i landet med motsvarande tillgång.

Deltagande i olika forum har bidragit till ökad synlighet för arbetet, stärkta nätverk mellan aktörer och spridning av goda exempel, samt lagt grunden för fortsatt lärande och utveckling på både lokal och länsövergripande nivå.

Ett långsiktigt stöd för **interorganisatorisk lärandeuppföljning och metodstöd i förbättringsmetodik** är centralt. Det möjliggör för ledning och medarbetare att gemensamt följa upp och utveckla sitt arbete, och ger de samverkande vård- och omsorgsgivarna gemensam kunskap om deras förmåga att erbjuda en samordnad vård med personens behov i fokus.

Arbetet med **förstärkt lokal samverkan under 2025** visar att gemensamma strukturer för lärande, uppföljning och dialog skapar bättre förutsättningar för samordnade och personcentrerade arbetssätt med Esthers behov i fokus. Samtidigt synliggör resultaten fortsatt variation mellan lokala sammanhang, vilket understryker vikten av långsiktigt stöd, gemensamt lärande och anpassning till lokala förutsättningar. **Tillgång till gemensam data för den gemensamma målgruppen, i kombination med strukturerade mötesforum**, har visat sig vara en viktig drivkraft för förbättringsarbete.

Lärosäten och myndigheten Socialstyrelsen har visat intresse för följeforskning och återkommande kontakt kring arbetet med **förstärkt lokal samverkan**. Arbetet går i linje med och samspelar med pågående forskningsprojekt, såsom SAFE-studien, där flera av länets kommuner och vårdcentraler deltar.

En viktig insikt är att det fortfarande saknas ett systematiskt sätt att följa **Esthers upplevelse**. Som en fortsättning undersöker länets kommuner i en förstudie möjligheten med en **gemensam patientenkät**, baserad på erfarenheter från Vård- och omsorgskollen⁶ och Göteborgsregionens genomförda patientenkät⁷ där årliga rapporter publicerats sedan 2022.

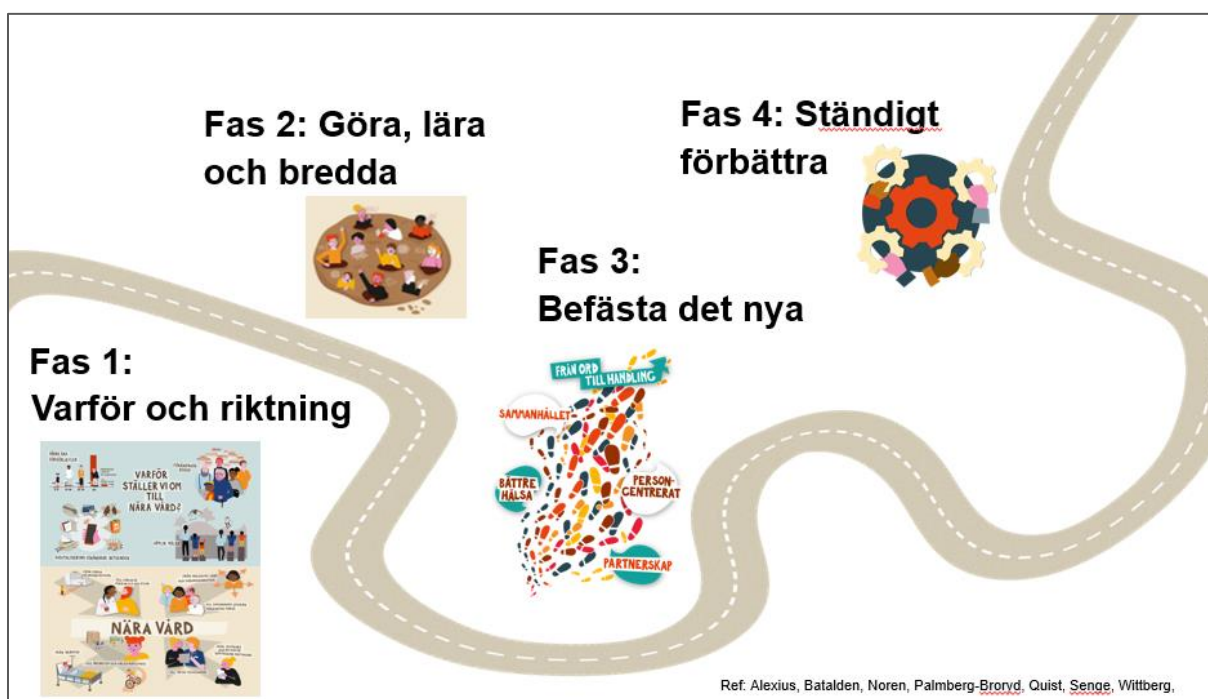
⁶ [Vård- och omsorgskollen](#)

⁷ [Patientenkät kommunal primärvård 2024 | Göteborgsregionen \(GR\)](#)

Esther är beroende av vårdgivares **gemensamma förmåga till sammanhållen och personcentrerad vård**. Förstärkt lokal samverkan handlar därför om vår gemensamma förmåga att ta ansvar över organisatoriska gränser och säkerställa en sammanhållen, personcentrerad vård där insatser hänger ihop och utgår från Esthers behov.

Det fortsatta arbetet under 2026 inriktas på att:

- Fördjupa användningen av uppföljning för lärande
- Stärka ledningsförsättningar på mesonivå
- Vidareutveckla stöd för systematiskt förbättringsarbete
- Integrera stöd i form av vårdprogram och planerade kunskapsstöd för skörhet hos äldre

Figur 7. Visualisering av förändringsteorin i omställningsresan till Nära vård (illustrationer SKR)